

ANALIZY RYNKU MEDYCZNEGO

Badanie ilościowe rynku prywatnych pracodawców ochrony zdrowia

DR ROBERT MOŁDACH

[maj 2009]

BUDOWA BADANIA

ZLECENIODAWCA

Ogólnopolski Związek Prywatnych Pracodawców Służby Zdrowia – Medycyna Prywatna

UCZESTNICY

Zaproszenie do badania zostało skierowane do wszystkich członków Związku według listy zamieszczonej poniżej. W badaniu udział wzięło 9 z 20 podmiotów, w tym wszystkie firmy z czołówki operatorów sieci usług medycznych. Choć w badaniu wzięło udział 45% podmiotów, to jednak jego reprezentatywność jest znacznie większa ze względu na udział największych firm. Opierając się o wysokość składek członkowskich w Związku, która w wysokim stopniu jest proporcjonalna do przychodu firm, badanie reprezentuje szacunkowo 70,0% biznesu firm członkowskich.

Członek	Adres	Udział
Centrum Medyczne Alcor	ul. Grochowska 323, 03-823 Warszawa	
Centrum Medyczne ALDEMED	Al. Niepodległości 1, 65-048 Zielona Góra	
Centrum Medyczne Damiana Sp. z o.o.	ul. Wałbrzyska 46, 02-739 Warszawa	
Centrum Medyczne LIM Sp. z o.o.	Al. Jerozolimskie 65/79, 00-697 Warszawa	✓
Centrum Medyczne Mavit Sp. z o.o.	ul. Podleśna 61, 01-673 Warszawa	✓
Centrum Medyczne Sanitas Sp. z o.o.	ul. Hempla 5, 20-008 Lublin	
Centrum Medyczne ENEL-MED S.A.	ul. Gilarska 86 C, 03-589 Warszawa	✓
Gorzowska Lecznica Specjalistyczna Sp. z o.o.	ul. Piłsudskiego 1B, 66-400 Gorzów Wielkopolski	
Klinika Krakowska Sp. z o.o.	ul. Mehoffera 6, 31-322 Kraków	
LUX-MED Sp. z o.o.	ul. Racławicka 132 B, 02-634 Warszawa	✓
Medica Polska Sp. z o.o.	ul. Starowiejska 45, 81-363 Gdynia	
MEDICON Sp. z o.o.	ul. Gagarina 1, 26-600 Radom	
Medicover Sp. z o.o.	ul. Bitwy Warszawskiej 1920 18, 02-366 Warszawa	✓
Medicus w Opolu Sp. z o.o.	pl. Piłsudskiego 5, 45-706 Opole	✓
NZOZ Centrum Rehabilitacji Leczniczej	ul. Srebrna 3, 00-810 Warszawa	✓
NZOZ LCM Ventriculus Sp. z o.o.	ul. Słowiańska 41, 64-100 Leszno	
Scanmed SA	ul. Bratysławska 1A, 30-081 Kraków	
SCDZ Medicina sp. z o.o.	ul. Rogozińska 12, 31-559 Kraków	
Sport Medica S.A. (Carolina Medical Center)	ul. Modzelewskiego 27, 02-679 Warszawa	✓
Swissmed Centrum Zdrowia S.A.	ul. Skłodowskiej-Curie 5, 80-208 Gdańsk	✓

CEL I OBSZAR BADANIA

Celem badania było określenie pozycji rynkowej prywatnego sektora opieki zdrowotnej reprezentowanego przez Związek poprzez zebranie danych o potencjale usług medycznych tego sektora, jego wynikach ekonomicznych oraz wykonanych

usługach medycznych i pacjentach. Ankieta została podzielona na trzy sekcje odpowiadające powyższemu sekcje tematyczne..

METODOLOGIA ZBIERANIA DANYCH

Dane zostały zebrane z pomocą dedykowanej zaprojektowanej na potrzeby badania strony internetowej. Każdy z uczestników został indywidualnie zaproszony do uczestnictwa w badaniu. Miał następnie możliwość zarejestrowania się poprzez stronę Związku www.medycynaprywatna.pl i wziąć tą drogą udział w badaniu. Dane można było wprowadzać wielokrotnie w okresie ich zbierania, poprawiać i uzupełniać. Wsparcie techniczne i merytoryczne w zakresie interpretacji danych świadczył autor. Dane były zbierane w okresie miesiąca od 07 kwietnia do 06 maja 2009. Z historii dostępu do witryny wynika, że 11 firm, które odmówiło udziału w badaniu nie zapoznało się z treścią pytań. Jedna z firm po okresie akwizycji danych zgłosiła problemy techniczne, które uniemożliwiły jej dostęp do strony.

WYNIKI BADANIA

POTENCJAŁ

W ramach badania potencjału analizie poddano zatrudnienie personelu medycznego, liczbę i powierzchnię placówek oraz ich wyposażenie.

Podstawową grupę zawodową zatrudnioną w badanych placówkach stanowią lekarze (54,3% FTE¹), w następnej kolejności pielęgniarki (36,4% FTE), technicy medyczni (4,3% FTE) oraz fizjoterapeuci (3,9% FTE). Procent fizjoterapeutów jest istotnie zależny od profilu placówki i waha się w zakresie od 0% do 78,4%.

	lekarze	pielęgniarki	fizjoterapeuci	psycholodzy	ratownicy	technicy
Liczba zatrudnionych	5 549	1 739	226	60	56	292
Równoważniki etatów (FTE)	1 966	1 318	137	14	28	157

Z danych wynika znaczące zróżnicowanie wielkości średniego etatu w zależności od grupy zawodowej. I tak na największej części etatu zatrudniane są pielęgniarki, średnio 3/4 etatu (75,8 %). Na około pół etatu zatrudniani są fizjoterapeuci (60,7%), technicy medyczni (53,9%) oraz ratownicy (50%). Średnio najluźniejsze związki z placówkami wykazują lekarze, którzy są zatrudnieni w wymiarze 1/3 etatu (35,4%) oraz psycholodzy na 1/4 etatu (23,8%). Należy jednak zwrócić uwagę, że w przypadku lekarzy w grupie badanych placówek występowało znaczne zróżnicowanie wielkości ich zatrudnienia, które wahało się od 26,2% do 76,8%.

¹ FTE – ang. *Full Time Equivalent*, równoważnik pełnego etatu

grupa zawodowa część etatu	lekarze	pielęgniarki	fizjoterapeuci	psycholodzy	ratownicy	technicy
	35,4%	75,8%	60,7%	23,8%	50,0%	53,9%

Całkowita powierzchnia placówek medycznych wyniosła 109 699 m² przy czym na usługi medyczne przypadło średnio 72%. Średnia wielkość placówki wyniosła natomiast 784 m² przy zgłoszonej całkowitej liczbie placówek 140.

Interesująca jest średnia wielkość zatrudnienia personelu medycznego wyrażona w równoważnikach etatu na 1000 m² powierzchni usługowej. Przedstawia ją poniższa tabela.

grupa zawodowa personel FTE na 1000 m ² powierzchni usługowej	lekarze	pielęgniarki	fizjoterapeuci	psycholodzy	ratownicy	technicy
	25,0	16,7	1,7	0,2	0,4	2,0

Wśród badanych placówek znalazły się także w liczbie pięciu ośrodki prowadzące szpitale. Liczba łóżek w tych szpitalach wyniosła 108 w tym 78 łóżek w ramach chirurgii jednego dnia i 2 łóżka OIOM.

Wyposażenie placówek ochrony zdrowia zostało zbadane pod kątem urządzeń diagnostycznych, wyposażenia bloku operacyjnego i karetek. Przedstawia je poniższa tabela.

	RTG	CT	MRI	USG	Artro i laparosc.	Karetki specjal	Karetki paramem.
Liczba urządzeń	97	10	7	129	14	18	4
Placówek na urządzenie	1,44	14,00	20,00	1,09	10,00	7,78	35,00

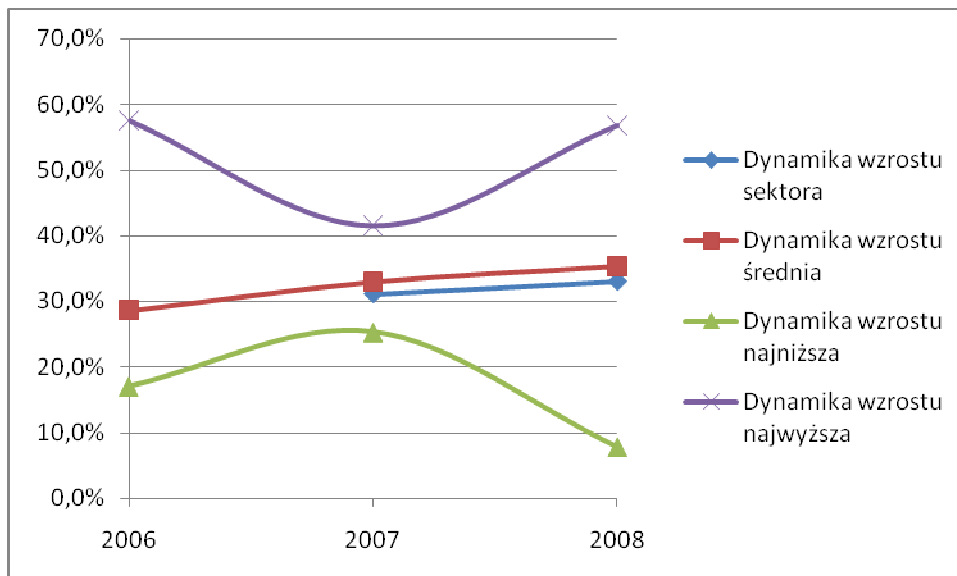
Na wyróżnienie zasługuje wysokie oprzyrządowanie diagnostyczne. Praktycznie każda z placówek posiada aparat USG a dwie na trzy posiadają rentgen.

WYNIKI EKONOMICZNE

Jak pokazują wyniki badania, sektor opieki zdrowotnej notował w czasie ostatnich 3 lat notował intensywny wzrost. W wartościach uśrednionych rok 2008, w którym objawy spowolnienia gospodarczego były już widoczne w gospodarce, był najlepszym z badanych lat tak pod względem wielkości sprzedaży usług medycznych jak i ich dynamiki. Dane te obrazuje poniższa tabela.

	2006	2007	2008
Przychód sektora w mln PLN	533,4	699,3	930,4
Dynamika wzrostu sektora		31,1%	33,1%
Dynamika wzrostu firm średnia	28,6%	32,9%	35,3%
Dynamika wzrostu firm najniższa	17,0%	25,3%	7,8%

W roku 2008 pewien odsetek firm odnotował jednak gorsze wyniki niż w roku poprzedzającym. Widać to szczególnie dobrze na poniższym wykresie obrazującym te same dane co w tabeli powyżej. Widoczna jest narastająca niestabilność rynku w postaci powiększonego rozrzutu danych ekonomicznych minimalnych i maksymalnych w 2008 roku.

Utrzymującą się ponad 30% dynamikę wzrostu rynku należy uznać jednak za wyróżniającą się na tle innych sektorów.

Analiza płatników usług medycznych wskazuje na duże zróżnicowanie źródeł finansowania opieki medycznej w badanych firmach. Dane dotyczące roku 2008 przedstawiono w poniższej tabeli.

Płatnicy usług medycznych	Pacjenci	Pracodawcy	NFZ	Ubezpieczenia	Inne
Średnio %	29,5	43,7	38,3	3,3	1,3
Najmniej %	3,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Najwięcej %	98,0	95,0	81,0	5,0	3,0

Średnio w grupie badanych firm największy udział w kosztach opieki zdrowotnej mają pracodawcy (43,7%), Narodowy Fundusz Zdrowia (38,3%) i pacjenci (29,5%). Zwrócić należy uwagę na znikomą wartość usług medycznych finansowanych z ubezpieczeń prywatnych (3,3%). Widać, że w grupie znalazły się zarówno firmy finansowane w zasadniczej części ze składek publicznych (max. 81%), pracodawców (max. 95%) i wreszcie bezpośrednio przez pacjentów (max. 98%). Dane są dowodem fundamentalnego zróżnicowania placówek pod względem wiodącego płatnika i obranych modeli świadczenia usług.

PACJENCI I USŁUGI

Zbierane dane o pacjentach dotyczyły liczby osób pozostających pod opieką z podziałem na sposób i źródła płatności oraz liczby wykonanych procedur medycznych w podstawowych kategoriach.

Pod stałą opieką badanych firm pozostawało w 2008 roku ponad 1,2 mln osób. Największym płatnikiem usług medycznych dla tej grupy byli pracodawcy (73,8% pacjentów). Narodowy fundusz zdrowia jako drugi płatnik usług kapitałowych w badanych firmach sfinansował usługi 16,5% pacjentów. Obrazuje to poniższa tabela.

Pacjenci	Indywidualne	Pracodawcy	NFZ	Ubezpieczyciele	Razem
Oplacani kapitałowo	5 823	906 876	202 496	114 285	1 229 480
Procentowo %	0,5	73,8	16,5	9,3	100,0

Obok osób objętych stałą przedpłaconą opieką, 641.003 osób skorzystało z usług na zasadach *fee-for service*. Dane nie informują czy i w jakiej części jest to dodatkowa grupa ponad osoby pod stałą opieką. Można jednak szacunkowo określić, że sumarycznie z usług badanych firm skorzystało w 2008 roku pomiędzy 1,2 mln a 1,8 mln osób, z czego co najmniej 2/3 w systemie przedpłaconym.

Powyższa grupa pacjentów wykonano blisko 13 mln procedur medycznych. W liczbie tej największą część stanowiły konsultacje lekarskie (6,8 mln), procedury diagnostyczne (5,1 mln). Pełną informację przedstawiono poniżej.

	Wykonano 2008
Konsultacji lekarskich	6 845 363
Procedur diagnostycznych	5 111 428 ²
Hospitalizacji pobytowych	8 846
Procedur operacyjnych	19 485
Fizjoterapii	958 231
Wyjazdów karettek	26 020
Razem	12 969 373

Na uwagę zasługuje proporcja konsultacji do procedur diagnostycznych wskazująca na wagę jaką badane organizacje przykładają do diagnostyki medycznej. Natomiast wykonana liczba 19,5 tys. zabiegów operacyjnych, mimo stosunkowo niewielkiej reprezentacji szpitali w badanej grupie, odpowiada dużej wielkości szpitalowi wojewódzkiemu. W pełni obrazuje to poniższa tabela.

	Razem	Jednego dnia	Planowych	Standardowych
Hospitalizacji pobytowych	8 846	2 177	6 669	0
Procedur operacyjnych	19 485	13 369	6 057	0

² W tej liczbie 708 007 procedur obrazowych (opisów).

Przeważającą grupę w zabiegach operacyjnych stanowią procedury jednego dnia. Żaden ze szpitali nie realizował w badanym okresie procedur standardowych (wielodniowe, ostre, niezaplanowane).

WNIOSKI

BLISKO 2.000 OBSADZONYCH ETATÓW LEKARSKICH I PONAD 1.300 PIELĘGNIARSKICH.
SZEROKIE SPEKTRUM I WYSOKA LICZBA URZĄDZEŃ DIAGNOSTYCZNYCH (1,7 URZĄDZENIA NA PLACÓWKĘ).
BLISKO 1 MLD ZŁ PRZYCHODU BADANEJ GRUPY W 2008 ROKU.
STAŁA WYSOKA DYNAMIKA WZROSTU PONAD 30% NA PRZESTRZENI OSTATNICH TRZECH LAT.
POMIĘDZY 1,2 MLN A 1,8 MLN OSÓB POD OPIEKĄ W 2008 ROKU, Z CZEGO CO NAJMNIEJ 2/3 W SYSTEMIE PRZEDPŁACONYM.
13 MLN ZREALIZOWANYCH PROCEDUR MEDYCZNYCH W 2008 ROKU, OK. 10 NA PACJENTA.
19,5 TYŚ. PROCEDUR OPERACYJNYCH W 2008.
DANE REPREZENTUJĄ SZACUNKOWO 70% WIELKOŚCI USŁUG CZŁONKÓW ZWIĄZKU